

Z A K O N

O UTVRĐIVANJU DRUGE GARANTNE ŠEME KAO MERA DODATNE PODRŠKE PRIVREDI USLED PRODUŽENOG NEGATIVNOG UTICAJA PANDEMIJE BOLESTI COVID-19 IZAZVANE VIRUSOM SARS-COV-2

I. UVODNE ODREDBE

Predmet uređivanja

Član 1.

Ovim zakonom se uređuju uslovi, postupak, visina i način obezbeđenja sredstava za izdavanje garancija Republike Srbije u vezi sa garantnom šemom definisanom ovim zakonom, kriterijumi, uslovi i način odobravanja kredita od strane banaka, izveštavanje, kao i druga pitanja od značaja za garantnu šemu kao meru dodatne podrške privredi usled produženog negativnog uticaja pandemije bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2, sa ciljem povećanja likvidnosti privrednih subjekata.

Pojmovi

Član 2.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeća značenja:

- 1) *banka* – ima značenje utvrđeno u zakonu kojim se uređuju banke;
- 2) *kredit* – kredit odobren korisniku od strane banke, u skladu sa ugovorom zaključenim između banke i korisnika kredita, koji se obezbeđuje garancijom u skladu sa uslovima propisanim članom 3. ovog zakona;
- 3) *kredit za refinansiranje* – je kredit koji banka odobrava dužniku radi izmirenja dela ili celog iznosa obaveze koju dužnik ima prema istoj banci po kreditima za likvidnost i obrtna sredstva, kao i investicionim kreditima, koji se obezbeđuje garancijom u skladu sa uslovima propisanim članom 3. ovog zakona;
- 4) *namena kredita* koji se obezbeđuje garancijom u skladu sa ovim zakonom jeste:
 - finansiranje likvidnosti i obrtnih sredstava;
 - refinansiranje postojećih kredita za likvidnost i obrtna sredstva, kao i investicionih kredita;
- 5) *rok kredita* - je period određen ugovorom o kreditu zaključenim između banke i korisnika, a koji ne može biti duži od 60 meseci od dana puštanja kredita u tečaj, uključujući i grejs period u trajanju od 18 do 24 meseci, osim u slučaju primene moratorijuma i/ili drugih olakšica uvedenih propisima Narodne banke Srbije radi ublažavanja posledica pandemije COVID-19 u cilju stabilnosti finansijskog sistema, kada se rok otplate kredita produžava za period koji je utvrđen u skladu sa tim propisima;
- 6) *dan puštanja kredita u tečaj* - je najkasnije 30 dana od dana odobrenja kredita, a najkasnije do 31. jula 2022. godine;

7) *maksimalni iznos kredita* je iznos koji je jednak manjem od dva iznosa:

- 30% poslovnih prihoda korisnika kredita iz 2019. godine prema zvaničnim finansijskim izveštajima koje je korisnik kredita dostavio Agenciji za privredne registre za tu godinu ili

- iznos od 3.000.000 evra (slovima: trimiliona evra i 00/100) - za kredite odobrene u evrima, odnosno iznosu jednakom dinarskoj protivvrednosti iznosa od 3.000.000 evra izračunatog na osnovu zvaničnog srednjeg kursa dinara prema evru koji utvrđuje Narodna banka Srbije važećem na dan zaključenja ugovora o kreditu - za kredite odobrene u dinarima,

pri čemu ukupan iznos kredita koji je odobren na osnovu Zakona o utvrđivanju garantne šeme kao mera podrške privredi za ublažavanje posledica pandemije bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 („Službeni glasnik RS”, broj 153/20) i kredita odobrenog na osnovu ovog zakona ne može biti veći od iznosa, odnosno pragova propisanih u alineji prvoj i drugoj ove tačke;

8) *valuta kredita* - je dinar (RSD) ili evro (EUR);

9) *garantna šema* - predstavlja meru podrške privredi putem portfolio garancija za ublažavanje posledica pandemije bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 u postupku i na način definisan ovim zakonom;

10) *garancija* - je portfolio, odnosno skup pojedinačnih garancija Republike Srbije, koja je bezuslovna, plativa na prvi poziv i izdata u korist banaka kao obezbeđenje portfolija banaka po kreditima korisnika;

11) *osigurani portfolio* - označava u bilo kom relevantnom trenutku ukupan ugovoreni iznos glavnice kredita pokriven garancijom Republike Srbije, s tim da osigurani portfolio ne može ni pod kojim okolnostima prekoračiti maksimalni iznos garancije Republike Srbije;

12) *pojedinačna garancija* - je garancija koja se izdaje po portfoliju svake pojedinačne banke izdata po osiguranom portfoliju svake pojedinačne banke.

II. USLOVI, POSTUPAK, VISINA I OBEZBEĐENJE SREDSTAVA ZA IZDAVANJE GARANCIJE REPUBLIKE SRBIJE

Član 3.

Republika Srbija preuzima obavezu da kao garant izmiri potraživanja banaka nastala po osnovu odobrenih kredita od strane banaka za finansiranje likvidnosti i obrtnih sredstava za kreditiranje privrede usled produženog negativnog uticaja pandemije bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2, a u skladu sa ovim zakonom i ugovorom o garantovanju zaključenim između Republike Srbije, Narodne banke Srbije i banaka u skladu sa ovim zakonom.

Garancija iz stava 1. ovog člana izdaje se u korist banaka.

Garancija iz stava 1. ovog člana izdaje se kao bezuslovna, bez prava na prigovor i naplativa na prvi poziv.

Maksimalni iznos garancije iz stava 1. ovog člana na nivou osiguranog portfolija iznosi 128.000.000 evra (slovima: stodvadesetosam miliona evra i 00/100).

Republika Srbija se obavezuje da će obezbediti u budžetu za odgovarajuću fiskalnu godinu sredstva neophodna za izvršavanje obaveza preuzetih po osnovu garancije iz stava 1. ovog člana.

Po portfoliju svake pojedinačne banke će se izdati pojedinačna garancija (u daljem tekstu: Pojedinačna garancija). Pojedinačnom garancijom smatra se ugovor iz

stava 1. ovog člana potpisan sa svakom pojedinačnom bankom, a trenutak zaključenja ugovora smatra se trenutkom izdavanja Pojedinačne garancije.

Maksimalni dozvoljeni iznos Pojedinačne garancije po bankama po garantnoj šemi iz stava 4. ovog člana se obračunava u bilo kom relevantnom trenutku kao proizvod osiguranog portfolija pojedinačne banke, stope pokrića (80%) i stope maksimalne garancije (32%).

Iznos po Pojedinačnoj garanciji nije obnovljiv.

**Pravo na izdavanje Pojedinačne garancije iz garantne šeme i
ukupan iznos kredita obezbeđenih garancijom Republike Srbije
po garantnoj šemi**

Član 4.

Pravo na izdavanje Pojedinačne garancije iz člana 3. ovog zakona imaju banke za portfolio koji sadrži kredite za koje se u skladu sa članom 7. ovog zakona mogu izdati garancije.

Banke mogu da za realizaciju kredita plasiraju iznos do 500.000.000 evra (slovima: petstotinamilionu evra i 00/100).

**Lica koja ne mogu biti korisnici kredita obezbeđenog garancijom
iz garantne šeme**

Član 5.

Lica koja ne mogu biti korisnici kredita obezbeđenog garancijom iz garantne šeme su:

1) lica koja su na dan 31. decembar 2019. godine bila u teškoćama i lica koja su u statusu neizmirenja obaveza u smislu propisa Narodne banke Srbije na dan 29. februar 2020. godine;

2) lica koja imaju dospele, a neizmirene obaveze po osnovu poreza u Republici Srbiji;

3) lica u kojima Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave ima učešće u vlasništvu preko 50%;

4) korisnici čija su dugovanja bila u statusu neizmirenja obaveza ili prema kojima je banka preduzela mere restrukturiranja u periodu od 12 meseci pre 29. februara 2020. godine, a u skladu sa definicijom statusa neizmirenja obaveza prema propisima Narodne banke Srbije, odnosno restrukturiranog potraživanja prema propisima Narodne banke Srbije kojima se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banaka;

5) privredna društva nad kojima se sprovodi sporazumno finansijsko restrukturiranje u smislu Zakona o sporazumnom finansijskom restrukturiranju („Službeni glasnik RS”, broj 89/15), nad kojima se sprovodi postupak u smislu Zakona o stečaju („Službeni glasnik RS”, br. 104/09, 99/11-dr. zakon, 71/12-US, 83/14, 113/17, 44/18 i 95/18) (prethodni stečajni postupak, bankrotstvo, reorganizacija) i nad kojima se sprovodi postupak prinudne likvidacije u smislu Zakona o privrednim društvima („Službeni glasnik RS”, br. 36/11, 99/11, 83/14-dr. zakon, 5/15, 44/18, 95/18 i 91/19).

**Lica koja mogu biti korisnici kredita obezbeđenog garancijom iz
garantne šeme**

Član 6.

Korisnik kredita obezbeđenog garancijom iz garantne šeme može biti lice koje ispunjava kriterijume i uslove utvrđene ovim zakonom, i to:

1) lice sa sedištem u Republici Srbiji uključujući i poljoprivredna gazdinstva, koje je registrovano u Agenciji za privredne registre i klasifikovano kao preduzetnik, ili mikro, malo i srednje privredno društvo u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo, kao i drugo lice koje nije registrovano u Agenciji za privredne registre, a ima zvanično objavljene finansijske izveštaje i klasifikovano je kao preduzetnik, ili mikro, malo i srednje preduzeće u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo;

2) lice sa sedištem u Republici Srbiji, koje je registrovano u Agenciji za privredne registre, a koje ima pad poslovnih prihoda veći od 20% u 2020. godini u odnosu na isti period u 2019. godini;

3) lice kome je u skladu sa kreditnom politikom banke odobren novi kredit ili kredit za refinansiranje postojećeg kredita za koji Republika Srbija može garantovati banci u skladu sa ovim zakonom.

Kriterijum propisan stavom 1. tačka 2) ovog člana ne odnosi se na sledeća lica: mikro, mala i srednja preduzeća koja posluju u sektorima putničkog transporta, ugostiteljstva, turističkih agencija i hotelijerstva u gradovima.

III. NAMENA I USLOVI KREDITA ZA KOJE SE MOŽE GARANTOVATI U SKLADU SA GARANTNOM ŠEMOM

Kreditni za koje Republika Srbija može garantovati

Član 7.

Republika Srbija u skladu sa ovim zakonom može garantovati za kredite za finansiranje likvidnosti i obrtnih sredstava.

Kreditni se mogu koristiti i za refinansiranje i prevremenu otplatu nedospelih rata postojećih kredita za likvidnost i obrtna sredstva i investicionih kredita u portfoliju banke.

Kreditni se ne mogu koristiti za refinansiranje kredita kod drugih banaka.

Uslovi za obezbeđenje kredita u skladu sa garantnom šemom

Član 8.

Republika Srbija može izdati Pojedinačnu garanciju kao sredstvo obezbeđenja za potraživanje banke po ugovoru o kreditu pod sledećim uslovima:

1) da je kredit pušten u tečaj najkasnije do 31. jula 2022. godine;

2) da je rok otplate kredita do 60 meseci od dana puštanja u tečaj, u koji rok je uračunat i grejs-period od 18 do 24 meseci od dana puštanja kredita u tečaj, osim u slučaju primene moratorijuma i/ili drugih olakšica, uvedenih propisima Narodne banke Srbije radi ublažavanja posledica pandemije COVID-19 u cilju stabilnosti finansijskog sistema, kada se rok otplate kredita produžava za period koji je utvrđen u skladu sa tim propisima;

3) da je kredit odobren u dinarima (RSD) ili evrima (EUR);

4) da je način otplate kredita u mesečnim ili kvartalnim anuitetima;

5) da kamatnu stopu određuje banka u skladu sa svojom kreditnom politikom, a u iznosu ne većem od jednomesečne/tromesečne stope BELIBOR uvećane za 2,75 p.p. (1M/3M BELIBOR + 2,75%) za kredite odobrene u dinarima (RSD), pri čemu upotreba jednomesečne ili tromesečne stope BELIBOR kao promenljivog elementa kamatne stope treba da bude usklađena sa ugovorenim načinom otplate kredita u mesečnim ili kvartalnim anuitetima;

6) da kamatnu stopu određuje banka u skladu sa svojom kreditnom politikom, u iznosu ne većem od tromesečne stope EURIBOR uvećane za 4,00 p.p. (3M EURIBOR + 4,00%) za kredite odobrene u evrima (EUR);

7) da su kao instrument obezbeđenja kredita dostavljene najmanje menice korisnika i većinskog vlasnika korisnika, gde se pod većinskim vlasništvom podrazumeva direktno vlasništvo jednako ili veće od 25%;

8) da korisnik kredita neće isplaćivati učešće u dobiti (dividende), niti povraćaj pozajmice osnivača u prvih godinu dana nakon zaključenja ugovora o kreditu;

9) da korisnik kredita neće vršiti tokom trajanja grejs-perioda po kreditu prevremenu otplatu postojećih kredita sa istom namenom kod bilo koje druge banke, a koji nisu uključeni u osigurani portfolio.

Pod uslovima iz stava 1. ovog člana ugovor o kreditu mora biti zaključen najkasnije do 30. juna 2022. godine.

Pod uslovima iz stava 1. ovog člana kredit mora biti pušten u tečaj najkasnije do 31. jula 2022. godine.

Rok otplate kredita koji može biti obezbeđen u skladu sa garantnom šemom

Član 9.

Rok otplate kredita je do 60 meseci od dana puštanja kredita u tečaj, u koji je uračunat i grejs-period od 18 do 24 meseci od dana puštanja kredita u tečaj, osim u slučaju primene moratorijuma i/ili drugih olakšica, uvedenih propisima Narodne banke Srbije radi ublažavanja posledica pandemije COVID-19 u cilju stabilnosti finansijskog sistema, kada se rok otplate kredita produžava za period koji je utvrđen u skladu sa tim propisima.

IV. ALOKACIJA SREDSTAVA GARANTNE ŠEME PO BANKAMA, VRSTAMA I IZNOSIMA KREDITA KOJI MOGU BITI OBEZBEĐENI GARANCIJOM U SKLADU SA GARANTNOM ŠEMOM

Član 10.

Sredstva iz kredita iz ove garantne šeme, za koje Republika Srbija, u skladu sa ovim zakonom može garantovati, mogu biti upotrebljena za:

1) nove kredite - u iznosu ne manjem od 35% od ukupnog iznosa kredita na koji se odnosi garantna šema;

2) refinansiranje kredita - u iznosu ne većem od 65% od ukupnog iznosa kredita na koji se odnosi garantna šema.

Alokacija sredstava po bankama se vrši na sledeći način:

1) iznos do 50% od ukupnog iznosa kredita na koji se odnosi garantna šema, do 250.000.000 evra (slovima: dvestotinepedeset miliona evra i 00/100) dodeljuje se ovim zakonom, bankama srazmerno tržišnom učešću banaka (za kredite u segmentu mikro, malih i srednjih privrednih društava i preduzetnika) na dan 28. februar 2021. godine, za koje potrebe su se koristili zvanični podaci Narodne banke Srbije;

2) nakon što banka dostigne 85% iskorišćenosti maksimalnog osiguranog portfolija, banka može konkurisati za povećanje maksimalnog osiguranog portfolija iz preostalog iznosa sredstava iz garantne šeme pod shodnim uslovima za povećanje maksimalnog osiguranog portfolija neograničen broj puta, s tim da svaki pojedinačni

zahtev ne može biti manji od 1.000.000,00 evra (slovima: jedanmilion evra i 00/100), niti veći od 15.000.000,00 evra (slovima: petnaestmilion evra i 00/100).

Iznos Pojedinačne garancije iz stava 2. tačka 1) ovog člana definiše se ugovorom iz člana 12. ovog zakona.

Aneksom ugovora iz člana 12. ovog zakona definišaće se konačni iznos svake Pojedinačne garancije, u skladu sa stavom 2. tačka 2) ovog člana.

Uslov za zaključivanje aneksa ugovora iz stava 4. ovog člana je da banka dostavi Ministarstvu finansija izveštaj o ukupnom iznosu osiguranog portfolija najkasnije do 15. jula 2022. godine.

V. POSTUPAK UKLJUČIVANJA I ISKLJUČIVANJA U OSIGURANI PORTFOLIO

Član 11.

Postupak uključivanja i isključivanja u osigurani portfolio bliže se uređuju ugovorom o garantovanju koji u skladu sa ovim zakonom zaključuju Republika Srbija, Narodna banka Srbije i banke.

VI. UGOVOR O IZDAVANJU POJEDINAČNE GARANCIJE

Član 12.

Republika Srbija, Narodna banka Srbije i banke zaključuju u skladu sa ovim zakonom, pojedinačni ugovor o garanciji Republike Srbije za kreditiranje privrede usled produženog negativnog uticaja pandemije bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2, odnosno aneks ugovora za kredite alociranih u skladu sa članom 10. stav 2. tačka 2) ovog zakona.

U ime Republike Srbije ugovor iz stava 1. ovog člana zaključuje Vlada.

Ugovor iz stava 1. ovog člana naročito sadrži bliže preciziranje: uslova pod kojima krediti mogu biti obezbeđeni garancijom u skladu sa garantnom šemom utvrđenom ovim zakonom u pogledu kriterijuma podobnosti korisnika i kriterijuma podobnosti kredita; postupka odobravanja i ugovaranja kredita koji mogu biti obezbeđeni garancijom u skladu sa garantnom šemom utvrđenom ovim zakonom; mehanizama za povećanje, odnosno smanjenje osiguranog portfolija; mehanizama uključivanja i isključivanja kredita iz osiguranog portfolija; roka izdavanja garancije u korist banke; uslova i postupka za podnošenje zahteva za plaćanje po garanciji izdatoj od strane Republike Srbije u skladu sa ovim zakonom; roka važenja garancije; izveštavanja; naplate, kao i druga pitanja od značaja.

Zaključenjem ugovora, odnosno aneksa ugovora iz stava 1. ovog člana smatra se da je Republika Srbija izdala Pojedinačnu garanciju.

Aneks pojedinačnog ugovora iz stava 1. ovog člana, Republika Srbija će, po dobijanju kompletne dokumentacije zaključiti najkasnije do 30. juna 2022. godine.

Narodna banka Srbije nije garant i ne može imati nikakvih obaveza po osnovu potraživanja banaka u skladu sa ovim zakonom i ugovorom o garanciji iz stava 1. ovog člana.

VII. KONTROLA REALIZACIJE

Izveštaji koje podnosi banka

Član 13.

Banka je dužna da izveštava Ministarstvo finansija i Narodnu banku Srbije o realizaciji garantne šeme iz ovog zakona.

Ministarstvo finansija razmenjuje podatke sa Narodnom bankom Srbije o kontroli realizacije ovog zakona.

Bliži sadržaj i rokovi za podnošenje izveštaja iz stava 1. ovog člana uređuju se ugovorom iz člana 12. ovog zakona.

Kontrolu realizacije ovog zakona vrši Ministarstvo finansija, uz stručno-tehničku podršku Agencije za osiguranje i finansiranje izvoza Republike Srbije a.d. Užice.

VIII. NADZOR

Član 14.

Nadzor nad primenom odredaba ovog zakona vrši Ministarstvo finansija.

IX. ZAVRŠNA ODREDBA

Član 15.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.